

QUÈ ÉS LA TOS FERINA?

És una malaltia infecciosa, produïda pel bacteri *Bordetella pertussis*. Fa un segle la tos ferina era una malaltia greu. Ara és menys freqüent i menys greu degut a la vacunació. Afecta sobretot als nens, però pot produir-se a qualsevol edat. Comença com un refredat amb una mica de tos, sense febre o molt poca (no acostuma a passar de 38° C). Al cap d'1 o 2 setmanes, pot començar la tos intensa.

A diferència d'un refredat comú, la tos ferina pot produir atacs de tos durant diverses setmanes, causar atacs de tos intensos, ràpids i repetits, que fan que els pulmons es quedin sense aire, i la persona afectada al fer un esforç més gran per respirar pot fer un gall o estridor inspiratori. Després d'un atac de tos pot haver-hi vòmits, sudoració profusa (sobretot en adults) i esgotament. La tos sol empitjorar a la nit, i entre atac i atac el malalt està bé. En els nadons, la tos pot ser mínima o fins i tot estar del tot absent, en lloc de la tos poden tenir interrupcions en la respiració (apnea) potencialment mortals.

COM ES TRANSMET ? El malalt pot contagiar la malaltia des del començament dels símptomes fins a 3 setmanes després d'aparèixer els atacs de tos. El mecanisme de contagi és aeri, a través de gotetes de saliva contaminada que expulsa el malalt al tossir. Les persones amb més risc de contagiar-se són les que passen molt temps a prop del malalt, com ara els convivents o els companys de classe, sobretot si són menors d'un any. Des que una persona es contagia fins que apareixen els símptomes, solen passar de 7 a 21 dies. Amb tractament amb l'antibiòtic correcte un malalt de tos ferina deixa de contagiar.

QUAN S'HA D'ANAR AL METGE? Una persona que presenti algun dels símptomes següents ha d'anar al metge per confirmar-ne el diagnòstic i fer el tractament adient si presenta tos amb algun dels símptomes següents::

- Tos de 2 setmanes o més de duració
- Atacs de tos, diversos cops al dia
- Falta de respiració, després de la tos
- Estridor (galls al respirar).
- Vòmits després de la tos.

No cal esperar 2 setmanes en menors de 10 anys si presenten també algun altre símptoma.

No cal esperar 2 setmanes per les persones que hagin tingut contactes pròxims amb un malalt (convivent familiar, company de classe,... Han d'anar al metge davant de qualsevol símptoma d'infecció respiratòria, independentment de la durada de la tos.

Si el seu nadó té dificultat per respirar, porteu-lo a l'hospital o al metge immediatament. La tos ferina és més greu en els nadons, prop de la meitat dels nadons amb tos ferina necessiten tractament hospitalari. Poden també tenir complicacions (1 de cada 4 nadons hospitalitzats per tos ferina també tenen pneumònia).

La tos ferina és una malaltia de declaració obligatòria. Es metges l'han de notificar a la Unitat de Vigilància Epidemiològica, que decidirà les recomanacions corresponents en matèria de prevenció i control a nivell comunitari.

COM ES POT PREVENIR LA MALALTIA? La principal eina de prevenció és la vacunació. Des del juliol de 2016 el calendari vacunal vigent és vacunar de tos ferina a les edats de 2, 4 i 11 mesos d'edat (vacuna hexavalent) , amb un reforç als 6 anys. Abans la vacunació es feia als 2, 4, 6 i 18 mesos i un reforç als 4-6 anys d'edat.

Els nadons tenen més risc de contagi i d'emmalaltir. La vacuna tot i ser molt eficaç no ho és el 100%; però si una persona vacunada emmalalteixi els símptomes seran menys greus.

QUIN TRACTAMENT CAL SEGUIR ?

Com més aviat s'inicia el tractament antibiòtic, menys dura la malaltia i menys risc hi ha de contagiar a altres persones. Si entre els convivents del malalt hi ha persones vulnerables, com ara nadons, pot ser necessari que els convivents facin tractament antibiòtic preventiu (quimioprofilaxi).

QUAN ES POT TORNAR A LES ACTIVITATS NORMALS?

Una persona malalta no pot anar a la feina o a l'escola fins al cap de **5 dies** d'haver començat tractament amb l'antibiòtic adequat. Si un malalt no pren antibiòtics no pot tornar a la feina o l'escola fins a 21 dies després d'haver iniciat els atacs de tos.